

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หากจะเปรียบเทียบความมุ่งหมายทางการศึกษาเป็นผลที่มุ่งหวังแล้ว หลักสูตรก็เปรียบได้กับวิถีทางที่จะนำความมุ่งหมายทางการศึกษาไปสู่ผลสำเร็จ ดังนั้น การจัดการศึกษาในประเทศไทยจะไม่สามารถสำเร็จลุล่วงไปตามที่กำหนดไว้ ถ้าไม่มีหลักสูตรเป็นโครงการและเป็นแนวทางในการให้การศึกษา การให้การศึกษาหมายถึงการให้วิชาความรู้ การถ่ายทอดวัฒนธรรม การปลูกฝังทัศนคติและค่านิยม และการเสริมสร้างความเจริญเติบโตและสมบูรณ์ทางกาย หรืออีกนัยหนึ่งการให้การศึกษา คือ การพัฒนาผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน ฤชงค์ เฟงศรี¹ ได้กล่าวไว้ว่า "ความมุ่งหมายของการศึกษามีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของประเทศชาติ" การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการปกครอง และการศึกษาทุกยุคทุกสมัยไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในศาสตร์แขนงใดก็ตาม จำเป็นจะต้องอาศัยหลักสูตรเป็นแนวทางให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่วางไว้ จึงกล่าวได้ว่า "หลักสูตร เป็นหัวใจของการศึกษา"²

เอกวิทย์ ณ ถลาง³ ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า "ความหมายของหลักสูตรนั้น เราเข้าใจตรงกันแล้วว่าคุณมุ่งถึงตัวหลักสูตร ประมวลการสอน โครงการสอน

¹ ฤชงค์ เฟงศรี, "การศึกษาคืออะไรและประโยชน์ของการศึกษา" วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ 5 (4) พฤศจิกายน 2513, หน้า 21.

² ไพฑูริย์ สีนลารัตน์, "อนาคตของการศึกษาของประเทศไทย" วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ 6 (6) มกราคม 2515, หน้า 33.

³ เอกวิทย์ ณ ถลาง, หลักวิชาการสร้างหลักสูตรประมวลความรู้เกี่ยวกับมัธยมศึกษา กรมวิสามัญศึกษา, หน้า 37.

แบบเรียน รวมไปถึงกิจกรรมการเรียนการสอนโดยตรงทั้งหมด ที่มุ่งให้ประสบการณ์แก่ผู้เรียนนั้น ถือว่าเป็นเรื่องของหลักสูตรทั้งนั้น"

สุมิตร คุณานุกร⁴ ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า "หลักสูตรหมายถึงโครงการที่ประมวลความรู้และประสบการณ์ทั้งหลายที่โรงเรียนจัดให้กับนักเรียน ไม่ว่าจะ เป็นภายในหรือภายนอกโรงเรียนก็ตาม เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาไปตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้"

กมล สุกประเสริฐ⁵ ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ดังนี้ "หลักสูตรนั้นมีได้หมายความว่าเพียงหนังสือหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ แต่มีความหมายถึงกิจกรรมและประสบการณ์ทั้งหลายที่จัดให้กับเด็ก ซึ่งรวมไปถึงการสอนของครูด้วย"

เสงี่ยม พรหมบุญพงศ์⁶ ได้ให้ความหมายของหลักสูตรดังนี้ "หลักสูตรคือ ขบวนการเรียนการสอนประสบการณ์ต่าง ๆ ทั้งหมด ที่ได้เลือกเฟ้นแล้วเป็นอย่างดี โดยอาศัยทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ เป็นแนวทาง เพื่อสนองความต้องการของสังคมและเศรษฐกิจของชาติ หลักสูตรดังกล่าวนี้มีความหมายตั้งแต่ กฎ ระเบียบต่าง ๆ ความมุ่งหมาย ประสบการณ์และวิธีการนำเอาหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียนให้ได้ผลดีด้วย"

แคสเวลล์⁷ (Caswell) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า "หลักสูตรหมายถึงผลรวมของประสบการณ์ซึ่งเด็กได้รับภายใต้การแนะนำของโรงเรียน"

ราแกน⁸ (Ragan) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ดังนี้ "หลักสูตรหมายถึง

⁴สุมิตร คุณานุกร, หลักสูตรและการสอน โรงพิมพ์ชวนพิมพ์ กรุงเทพฯ, หน้า 2.

⁵กมล สุกประเสริฐ, "การวิจัยหลักสูตร" ศูนย์ศึกษา 16 (2) กุมภาพันธ์ 2512, หน้า 20.

⁶เสงี่ยม พรหมบุญพงศ์, "ปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาพลศึกษาประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับ พ.ศ. 2503", วิทยานิตยสาร ปริมาณหาบฉัตร บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514, หน้า 1.

⁷Hollis L. Caswell, Physical Education in Elementary School (New York : American Book Co., 1943), p.27.

⁸William B. Ragan, Modern Elementary Curriculum (New York: Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1966), p.4.

ถึงประสบการณ์ กิจกรรม การดำรงชีวิตรวมทั้งวิชาที่เรียนในโรงเรียน"

ไรท์⁹ (Wright) ได้ให้คำจำกัดความของหลักสูตรไว้ว่า "หลักสูตร คือ สภาพการณ์การเรียนรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ การสอนที่ครูและนักเรียนได้สร้างขึ้น ที่โรงเรียนเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้"

อารี สันหวั¹⁰ ได้กล่าวถึงโครงสร้างของหลักสูตรไว้ดังนี้

โครงสร้างของหลักสูตรประกอบด้วยขบวนการใหญ่ ๆ 3 ประการ คือ

1. จุดมุ่งหมาย
2. เนื้อหาวิชา
3. การวัดผล

กอ สวัสดิ์พาณิชย์¹¹ ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ดังนี้

1. หลักสูตรเป็นหัวใจของการศึกษา ถ้าหลักสูตรได้รับการพัฒนาให้ถูกต้องแล้ว การศึกษาย่อมจะเจริญไปได้มาก และการดำเนินงานด้านอื่นจะได้รับความสะดวก

2. หลักสูตรประกอบด้วยส่วนสำคัญ 5 ประการ คือ

- 2.1 ความมุ่งหมาย
- 2.2 โครงสร้าง
- 2.3 เนื้อหา
- 2.4 กระบวนการ
- 2.5 อุปกรณ์

⁹Betty A. Wright, Elementary School Curriculum Better Teaching Now (New York : Macmillan Co., 1966), p.139.

¹⁰อารี สันหวั, "การนำปรัชญาไปใช้ในหลักสูตรและการเรียนการสอน" วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ 8 (1) สิงหาคม-กันยายน 2516, หน้า 28.

¹¹กอ สวัสดิ์พาณิชย์, "ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร" เอกสารสัมมนาศึกษานิเทศน์ กรมวิสามัญศึกษาพิเศษ/2513.

พจน์ สะเพียรชัย¹² ได้กล่าวถึงโครงสร้างของหลักสูตรไว้ดังนี้

โครงสร้างของหลักสูตร คือ แก่นสาระสำคัญใหญ่ ๆ ของหลักสูตร ประกอบด้วย 6 ประการคือ

1. ปรัชญาและปัญหา
2. ความมุ่งหมาย
3. เนื้อหาวิชา
4. วิธีการเรียนและการสอน
5. การวัดผลและการประเมินผลการเรียนการสอน
6. การบริหารหลักสูตรและการบริหารวิชาการ

สำหรับหลักสูตรพลศึกษานั้นได้มีมาช้านานแล้ว ทั้งนี้ เพราะการศึกษาทั่วไปในสมัยโบราณ เป็นการศึกษาที่เน้นในทางการสร้างกำลังกายและกำลังใจให้เข้มแข็ง เพื่อให้รอดพ้นภัยอันตรายทั้งจากธรรมชาติและประเทศอื่น ๆ ที่มารุกราน กิจกรรมที่เสริมสร้างให้ร่างกายแข็งแรงดำเนินโดยการออกกำลังกาย เช่น การวิ่ง การกระโดด มวยปล้ำ หัดกระบี่กระบอง เล่นฟุตบอล ฟุตบอล วิชาต่อสู้ ร้องเพลงรบ เต้นรำ กรีกในสมัยเฮเลนส์รุ่งเรือง¹³ ได้กำหนดหลักสูตรพลศึกษาไว้ดังนี้ ในระยะแรกที่เด็กเข้าโรงเรียน ครูก็จะสอนให้เล่น หัดให้วางอิริยาบถให้เหมาะเจาะ การลุก การนั่ง การเดิน ตลอดจนท่าทางต่าง ๆ เมื่อเด็กรู้ความมากขึ้นแล้วจึงเรียนบทเรียนต่าง ๆ เช่น

1. การกระโดดและการกระโดดสูง เพื่อให้ร่างกายเพรียว นิ่งผาย

ปอดแข็งแรง

¹²พจน์ สะเพียรชัย, "โครงสร้างของหลักสูตรทั่วไป" วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ 7 (12) กันยายน 2515, หน้า 71-78.

¹³วิภาวี ประพันธ์โยธิน, สุรินทร์ สรสิริ, วิชาชุดครู ป.ม. วิชาครูตอน 5 ประวัติการศึกษาตอน 3 โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, หน้า 39.

2. วิ่งแข่ง เพื่อให้เป็นคนประเปรียว และ ทนทาน
3. ขว้างจักร เพื่อให้แขนมีกำลัง
4. ทูมน้ำหนัก เพื่อช่วยในการทรงตัว
5. มวยและมวยปล้ำ เพื่อให้แคล่วคล่องว่องไว มีไหวพริบ และรู้จักบังคับ

ใจ

6. ว่ายน้ำและเตนร่า เพื่อช่วยใหร่างกายงามถูกสัดส่วน และมีการเคลื่อนไหวได้เหมาะสมเจาะไม่ขัดเขิน เขาจึงหะคนตรี

ต่อมาในศตวรรษที่ 18 โลกมีความเจริญก้าวหน้าขึ้นอย่างรวดเร็ว การพลศึกษาที่เจริญคิดตามมาคือ เปอร์ เฮนริก ลิงค์¹⁴ (Per Henrik Ling) ซึ่งได้ชื่อว่าเป็นบิดาแห่งการพลศึกษาของประเทศสวีเดน ได้แยกการพลศึกษาให้เหมาะสมกับบุคคลแต่ละพวก คือ การจัดการศึกษาเพื่อการทหาร การจัดการพลศึกษาเพื่อการแพทย์ การจัดการพลศึกษาสำหรับโรงเรียน และการจัดการพลศึกษาเพื่อกายบำบัด จากความคิดเห็นของ ลิงค์ ทำให้ประชาชนเริ่มเข้าใจและมองเห็นความสำคัญของการพลศึกษา เพื่อสุขภาพอนามัยมากขึ้น จึงกำหนดเนื้อหาในหลักสูตรพลศึกษาของประเทศสวีเดนให้เด็กได้เรียนเกี่ยวกับยิมนาสติก กรีฑา กีฬาประเภทต่าง ๆ การออกกำลังกายพักผ่อน และการศึกษานอกสถานที่ เป็นต้น

สำหรับการพลศึกษาในประเทศไทยนั้น มีหลักฐานที่แน่นอนก็คือ เมื่อปี พ.ศ. 2440¹⁵ กระทรวงธรรมการ ได้จัดให้มีการแข่งขันกรีฑานักเรียนขึ้นเป็นครั้งแรกหน้าพระที่นั่งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ณ หอสนามหลวง เมื่อครั้งเสด็จ

14

Deobold B. Van Dalen, Elmer D. Mitchell and Bruce L. Beunett. A World History of Physical Education (Engle Wood Clift: Prentice Hall Inc., 1953), p.247.

¹⁵พิพิธ แกวมุกดา, "ประวัติการฝึกหัดครูพลศึกษาในประเทศไทย" วารสารศึกษาศาสตร์ พลศึกษา สันตนาการ 1 (1) มกราคม 2518, หน้า 47.

กลับจากประพาสทวีปยุโรปครั้งแรก เมื่อวันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2440 ต่อจากนั้นมา การแข่งขันกรีฑานักเรียนก็ได้จัดให้มีการแข่งขันขึ้นเป็นประจำทุกปี

หลักฐานที่แน่นอนอีกอย่างหนึ่งที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนพลศึกษาก็ คือ เมื่อ พ.ศ. 2452 กระทรวงธรรมการได้เริ่มจัดตั้งสถาบันวิชาพลศึกษาสำหรับครูชั้น เป็นครั้งแรก ณ สามัคยาจารย์สมาคม ในบริเวณโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย เรียกว่า "สโมสรกายบริหาร" ต่อมาปี พ.ศ. 2456 ได้ปรับปรุงเป็นโรงเรียนเอกเทศชั้น เรียกว่า "ห้องพลศึกษากลาง" สำหรับเนื้อหาวิชาที่หลักสูตรของห้องพลศึกษากลาง กำหนดให้เรียนก็คือ กายบริหาร มวย ยูโด ฟันดาบ กระบี่กระบอง ยิมนาสติก ลูกเสือ กีฬาประเภทเดี่ยว และประเภทชุกชุกอย่าง เช่น ฟุตบอล ตะกร้อ เป็นต้น¹⁶

หลักสูตรวิชาพลศึกษาและสุขศึกษาได้รวมกันเข้าเป็นหมวดวิชาเดียวกัน เรียกใหม่ว่า "วิชาพลานามัย" ในปี พ.ศ. 2503 เป็นหลักสูตรทั้งระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น ส่วนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายไม่มีการเรียนการสอนวิชา พลานามัย¹⁷

หลักสูตรวิชาพลานามัย สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นปี พ.ศ. 2503 กำหนดไว้ดังนี้

วิชาสุขศึกษา กำหนดให้เรียนกิจกรรมต่อไปนี้

1. อนามัยส่วนบุคคล
2. การออกกำลังกายและการพักผ่อน

¹⁶ กระทรวงศึกษาธิการ, ประวัติกระทรวงศึกษาธิการ 2435-2507. (พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2507), หน้า 606.

¹⁷ กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2503. (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2516), หน้า 28-31.

3. อนามัยของครอบครัว
4. อนามัยสวนสาธารณะ
5. สวัสดิศึกษา
6. อนามัยทางจิต

นอกจากนี้หัวข้อที่จะต้องแยกสอนเป็นรายชั้น มีดังนี้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรียนโภชนาการ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรียนโรคติดต่อ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรียนยาเสพติด

วิชาพลศึกษา กำหนดให้เรียนกิจกรรมต่อไปนี้

1. การเล่นที่ใช้จังหวะหรือใช้ดนตรีประกอบ กายบริหาร การพ้อนรำ การร่าว่ง รำพื้นเมือง ฯลฯ
2. การทรงตัว การเดิน วิ่ง การทอดตัว ฯลฯ
3. การเล่นฝึกความคล่องแคล่ว ว่องไว ปัดหยุน ทีบกระโดด ราวคู้ การเล่นไล่ตะ ขว้างคนหลบเงา วิ่งแข่ง กระโดดเชือก ฯลฯ
4. กีฬา
 - ก. การเล่นที่ฝึกให้เกิดทักษะ ได้แก่การฝึกส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เพื่อนำไปสู่กีฬาใหญ่
 - ข. การเล่นกีฬาใหญ่ ฝึกให้เล่นแบบมีต้น ปิงปอง วอลเลย์บอล บาสเกตบอล ฟุตบอล รักบี้ วาโยน่า ฟันดาบ ฯลฯ ตามความเหมาะสม
5. กรีฑา ฝึกเกี่ยวกับการวิ่ง การกระโดด การพุ่ง การทุ่ม การขว้าง

เวลาเรียน	สายสามัญสัปดาห์ละ	2	ชั่วโมง
	สายอาชีพสัปดาห์ละ	1	ชั่วโมง

เมื่อพิจารณาหลักสูตรวิชาพลศึกษาและสุขศึกษาที่จัดสอนในโรงเรียนแล้ว จะเห็นได้ว่า ในช่วงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ไม่มีการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา และสุขศึกษา ทำให้นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายขาดกิจกรรมเสริมสร้าง

สมรรถภาพทางกาย ต่อเนื่องจากระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งในสหรัฐอเมริกาเห็น
ความสำคัญในการที่จะจัดกิจกรรมพลศึกษาต่อเนื่องกันตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาจนถึง
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับมหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 1966 รัฐแมสซาชูเซต
(Massachusetts) ได้ตราพระราชบัญญัติให้โรงเรียนของรัฐจัดสอนวิชาพลศึกษา
ตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงชั้นที่ 12¹⁸

สำหรับหลักสูตรในการสอนวิชาพลศึกษามัธยมในโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษา
ตอนปลายของประเทศไทย ยังไม่มีการจัดสอนมากนัก ทำให้ขั้นตอนการพัฒนาการทาง
กายของเด็กต้องขาดตอนไป ดังนั้น ในการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน
2517 กระทรวงศึกษาธิการ เสนอให้แต่งตั้งคณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการ
ศึกษา คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบด้วย โดยให้คณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการ
ศึกษา มีหน้าที่เสนอแนวทางการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียน
และนอกโรงเรียน และลักษณะอื่น ๆ ให้เหมาะสมกับกาลสมัย เพื่อให้สอดคล้องกับ
การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งคณะกรรมการวางพื้นฐาน
ปฏิรูปการศึกษาได้พิจารณาเรื่องที่คณะรัฐมนตรีมอบหมายแล้ว ได้นำเสนอต่อรัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงศึกษาธิการในวันที่ 4 ธันวาคม 2517 เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรี คณะ
รัฐมนตรีมีมติให้กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามแนวเสนอ
ของคณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษาในส่วนที่ปฏิบัติได้เลย เช่น เรื่องการ
ปรับปรุงหลักสูตรและวิธีการวัดผล¹⁹

เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามที่คณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา เสนอ
กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ปรับปรุงหลักสูตร โดยกำหนดให้มีการเรียนการสอนหมวด

¹⁸ Willgoose, Carl E., The Curriculum in Physical Education
(New York : Prentice-Hall, Inc., 1969), p.63.

¹⁹ รายงานของคณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา, "การศึกษาเพื่อ
ชีวิตและสังคม" (โรงพิมพ์ศูนย์การทหารราบ, 2518), หน้า 1-2.

วิชาพลานามัยในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย²⁰ ซึ่งประกาศให้จัดการเรียนการสอนในปีการศึกษา 2518 โดยใช้ระบบหน่วยกิต จัดเป็นวิชาบังคับ 4 หน่วยกิต ให้เรียนภาคละ 1 หน่วยกิต และในแต่ละภาคเรียน เลือกเรียนวิชาเลือกที่กำหนดไว้ในหลักสูตรได้อีกไม่เกิน 3 หน่วยกิต

เนื่องจากหลักสูตรหมวดวิชาพลานามัย ฉบับปี พ.ศ. 2518 เป็นหลักสูตรใหม่ที่มีระยะเวลาในการดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรค่อนข้างสั้น และเป็นหลักสูตรที่เพิ่งประกาศใช้ ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งไม่เคยมีการเรียนการสอนวิชาพลานามัยในโรงเรียนมาก่อนเลย จึงอาจจะมีปัญหาและอุปสรรคในการใช้หลักสูตรตามมาในหลาย ๆ ด้าน ผู้วิจัยมีความสนใจ จึงได้เลือกวิจัยเรื่อง "ปัญหาของครูพลานามัยเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรหมวดวิชาพลานามัยประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับปี พ.ศ. 2518 ของโรงเรียนรัฐบาล ในเขตการศึกษา 7" เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่แท้จริงเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร รวบรวมข้อเสนอแนะต่าง ๆ อันอาจจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้และเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น

รายงานการวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง

ในปี พ.ศ. 2511 อนันต์ อุตชู²¹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาประมวลการสอนและปัญหาการสอนวิชาพลศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนรัฐบาลในภาคการศึกษาหนึ่ง" โดยใช้แบบสอบถามครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และครูผู้สอนพลศึกษา

²⁰ กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518, เล่มที่ 1 หมวดวิชาสามัญ, หมวดวิชาชีพประเภทวิชาศิลปะและศิลปปฏิบัติ.

²¹ อนันต์ อุตชู, "การศึกษาประมวลการสอนและปัญหาการสอนวิชาพลศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนรัฐบาลในภาคการศึกษาหนึ่ง" วิทยานันท ปริณิญา มหาวิทยาลัย คณะบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2511.

ในโรงเรียนรัฐบาล สังกัดกรมวิสามัญศึกษา ทั้งมีวุฒิและไม่มีวุฒิทางพลศึกษาในภาคการศึกษาหนึ่ง จำนวน 99 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า การสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนส่วนใหญ่เน้นการ เสริมสร้างสมรรถภาพทางกายของนักเรียนให้มีความแข็งแรง กิจกรรมที่นิยมสอนกันมากคือ กายบริหาร การแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน เน้นในเรื่องความสามัคคี การแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน เน้นในเรื่องกฎกติกา กีฬาที่นิยมกันมากก็คือ บาสเกตบอล โรงเรียนยังขาดบุคลากรทางด้านพลศึกษา อุปกรณ์การสอน สถานที่เล่น และฝึกกีฬา ตลอดจนเครื่องอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เช่น ที่ค้ำน้ำ ที่ล้างมือ หอน้ำ หองส้วม ยังมีไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ครูพลศึกษามีงานทางด้านธุรการมากเกินไป

ในปี พ.ศ. 2512 ไพฑูรย์ จัยสิน²² ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาในการจัดและดำเนินการพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมแบบประสม" โดยใช้แบบสอบถามครูพลศึกษาที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนมัธยมแบบประสม สังกัดกรมวิสามัญศึกษา 44 คน จากโรงเรียนทั้งหมด 13 โรงเรียน เป็นโรงเรียนในส่วนกลาง 1 โรงเรียน และในส่วนภูมิภาค 12 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมแบบประสมยังมีไม่เพียงพอ
2. อุปกรณ์การสอนพลศึกษายังมีไม่เพียงพอ
3. หลักสูตรพลศึกษาที่กำหนดให้สอนทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงนั้น โรงเรียนส่วนใหญ่มักจะจัดสอนให้เฉพาะนักเรียนชายมากกว่านักเรียนหญิง
4. ครูพลศึกษาส่วนใหญ่ได้ดำเนินการสอนตามหลักวิธีการสอนพลศึกษาเหมาะสมดีแล้ว
5. การจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน นักเรียนชายและนักเรียนหญิงสามารถเข้าแข่งขันกีฬาได้หลาย ๆ ประเภทและมีโอกาสเท่าเทียมกัน

²²ไพฑูรย์ จัยสิน, "ปัญหาในการจัดและดำเนินการพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมแบบประสม" วิทยานิพนธ์ ปรินญูกรมมหาวิทยาลัย คณะมัณฑนศิลป์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2512.

ในปีเดียวกันนี้ มีชัย คุณาวุฒิ²³ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาเกี่ยวกับการใช้ อุปกรณ์การสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนราษฎร์ระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนราษฎร์ เขตจังหวัดพระนคร โดยการสุ่มจำนวน 76 โรงเรียน เป็นโรงเรียนชาย 10 โรงเรียนโรงเรียนหญิง 10 โรงเรียนและโรงเรียนสหศึกษา 36 โรงเรียน ผลของการวิจัยพบว่า ครูพลศึกษาในโรงเรียนราษฎร์เขตจังหวัดพระนครมีจำนวนไม่พอ ผู้บริหารโรงเรียนไม่เห็นความสำคัญของวิชาพลศึกษา อุปกรณ์ไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน สถานที่แคบและไม่เพียงพอกับการจัดกิจกรรมพลศึกษา

ในปีเดียวกันนี้²⁴ กรมพลศึกษาได้เสนอแนะเกี่ยวกับ "การพลศึกษาในโรงเรียน" ว่าการจัดการพลศึกษาที่สมบูรณ์นั้น ประกอบด้วยปัจจัย 6 อย่าง คือ

1. เครื่องอำนวยความสะดวกเพียงพอกับบทเรียน เช่น สนามเล่น สนามฝึกซ้อมและแข่งขัน โรงฝึกพลศึกษา
2. มีอุปกรณ์พลศึกษาและกีฬาเพียงพอกับความต้องการและความสนใจของนักเรียน ทั้งอุปกรณ์ที่คงทนและอุปกรณ์ที่เสี้ง่าย
3. มีครูพลศึกษาใกล้ชิดส่วนกับนักเรียน
4. มีงบประมาณเพียงพอในการจัดดำเนินการพอสมควร ซึ่งอาจจะอาศัยจากโรงเรียนหรือจัดหามาพิเศษ
5. บทเรียนพลศึกษา ต้องวางแผนไว้ให้ชัดเจนและมีเนื้อหาตรงตามหลักสูตรของชั้นเรียนโดยทำเป็นโครงการตลอดปี แบ่งออกเป็นภาค เป็นรายสัปดาห์และเป็นรายวัน

²³มีชัย คุณาวุฒิ, "ปัญหาเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์การสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนราษฎร์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดพระนคร" วิทยานิพนธ์ ปริชญ์มหาบัณฑิต คณะบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513.

²⁴กรมพลศึกษา, "การพลศึกษาในโรงเรียน" วารสารพลศึกษา 1 (4) เมษายน 2512, หน้า 1-2.

ในปี พ.ศ. 2514 เสงี่ยม พรหมบุญพงศ์²⁵ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาพลศึกษาประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับพุทธศักราช 2503" โดยส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ และครูพลศึกษา โรงเรียนรัฐบาล สังกัดกรมวิสามัญศึกษาทั่วประเทศ ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูพลศึกษาที่มีวุฒิในโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษายังมีไม่ครบทุกโรงเรียน อัตราส่วนระหว่างครูพลศึกษาทั้งหมดต่อนักเรียนทั้งหมดเท่ากับ 1:614 คน
2. ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และครูพลศึกษาเห็นว่าความมุ่งหมายในหลักสูตรหมวดวิชาพลศึกษามัธยม มีความเหมาะสมดีแล้ว รวมทั้งมีความเข้าใจและมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ต่อการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาคง
3. ครูพลศึกษาที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาส่วนมากมีอายุระหว่าง 28-32 ปี มีประสบการณ์ในการสอน 1-5 ปี สอนวิชาพลศึกษา ระหว่าง 1-5 ปี วิชาอื่น ๆ ระหว่าง 10-12 ชั่วโมง วุฒิประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง (พลศึกษา) มากที่สุด
4. การจัดเนื้อหาวิชาในหลักสูตรและประมวลการสอน โรงเรียนได้จัดครบตามที่ไต่ระดับไว้ในหลักสูตรครบทั้ง 5 หัวข้อใหญ่ แต่ส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่เบา ๆ และง่าย ๆ มีการสอนกีฬาชุดและกีฬาประเภทเดียวมีบ้างแต่น้อย
5. อุปกรณ์การสอนและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ตลอดจนแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบยังไม่เพียงพอ

ในปีเดียวกันนี้ สวัสดิ์ ทรัพย์จำนงค์²⁶ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการสอน

²⁵ เสงี่ยม พรหมบุญพงศ์, "ปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาพลศึกษาประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับพุทธศักราช 2503" วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514.

²⁶ สวัสดิ์ ทรัพย์จำนงค์, "ปัญหาการสอนวิชาพลศึกษามัธยมในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นในจังหวัดพระนคร" วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514.

วิชาพลานามัยในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นในจังหวัดพระนคร" โดยส่งแบบสอบถามไปยังครูที่สอนวิชาพลานามัยในระดับประถมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โรงเรียนเทศบาล โรงเรียนสังกัดกองโรงเรียนราษฎร์ และโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดพระนคร จำนวนทั้งหมด 140 โรงเรียน จำนวนครู 270 คน ผลการวิจัยพบว่าสภาพการสอนพลศึกษาในโรงเรียนส่วนใหญ่ ครูประจำชั้นเป็นผู้สอน การสอนส่วนใหญ่เน้นให้นักเรียนเป็นผู้เล่นและผู้ดูที่ตี การดำเนินการสอนยังขาดหลักการและวิธีการที่ถูกต้อง อุปกรณ์การสอนและเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ตลอดจนบุคคลากรยังมีไม่เพียงพอ

ในปีเดียวกันนี้ สุภาภรณ์ สุขดำพร²⁷ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการสอนวิชาพลานามัยในสถานับเด็กหัดครู" โดยส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์ที่สอนวิชาพลานามัยอยู่ในสถานับเด็กหัดครู 25 แห่ง จำนวน 74 คน ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ผู้สอนมีไม่เพียงพอ ส่วนมากมีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ความมุ่งหมายของหลักสูตรและประมวลการสอนยังไม่สอดคล้องกันกับเนื้อหาวิชาและยังไม่มีแนวทางในการสอน การเลือกกิจกรรมการเรียนการสอน อุปกรณ์การสอน หนังสือและวารสารต่าง ๆ มีไม่เพียงพอ โดยเฉพาะอุปกรณ์การสอนสุขศึกษาบางอย่างยังไม่มีเลย

ในปี ค.ศ. 1963 สภาคณะกรรมการพลศึกษา สุขศึกษาและสันทนาการระหว่างชาติ²⁸ (International Council of Health Physical Education and Recreation) ได้ทำการสำรวจเกี่ยวกับเรื่อง "Physical Education and Games in the Curriculum" โดยส่งแบบสอบถามไปยังสมาชิกของสมาคมจำนวน 106 ประเทศ ได้รับกลับคืน 48 ประเทศ ผลการสำรวจพบว่า ผู้ตอบได้เสนอปัญหาที่สำคัญ

²⁷ สุภาภรณ์ สุขดำพร, "ปัญหาการสอนวิชาพลานามัยในสถานับเด็กหัดครู" วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบัณฑิตศึกษาคณะบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514.

²⁸ International Council of Health, Physical Education and Recreation, "Questionnaires Report Part II" Physical Education and Games in the Curriculum (Washington D.C.: International Council of Health, Physical Education and Recreation, 1963).

ของการพลศึกษา 2 ประการคือ

1. ความต้องการในด้านตัวบุคคลที่จะสอนวิชาพลศึกษา
2. ความต้องการเกี่ยวกับสถานที่ที่ใช้ในการสอนวิชาพลศึกษา

ส่วนปัญหาอื่น ๆ ร่องลงมาคือ

1. ความต้องการเกี่ยวกับอุปกรณ์
2. ความช่วยเหลือในด้านการเงิน
3. ความเข้าใจที่ถูกต้องของประชาชนต่อการพลศึกษา

ในปี ค.ศ. 1964 เจมส์และเวบบ์²⁹ (James and Webb) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "Why Girls' Sit Out During Physical Education Lessons: An Investigation" โดยการใช้แบบสอบถามนักเรียนจำนวน 500 คน จากโรงเรียนที่มีความพร้อมทางด้านอุปกรณ์การสอนวิชาพลศึกษา ครูพลศึกษาและสถานที่ ผลของการวิจัยพบว่า นักเรียนจะสนใจเรียนวิชาพลศึกษามากน้อยเพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับโครงการสอนของครูและการจัดบทเรียนที่เหมาะสมตรงกับความสนใจของนักเรียนเป็นสำคัญ

ในปี ค.ศ. เดียวกันนี้ โรเซนทีนและโฟรสท์³⁰ (Rosentein and Frost) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "Physical Fitness of Senior High School Boys and Girls Participating in Selected Physical Education Programs in New York State" โดยได้ทำการทดสอบนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนที่ได้จัดโปรแกรมพลศึกษาเป็นอย่างดี จำนวน 16 โรงเรียนและโรงเรียนที่จัดโปรแกรมพลศึกษาไม่ดีเท่าที่ควรจำนวน 13 โรงเรียน ตามเกณฑ์ของ La Porte Score Card โดยการใช้อุปกรณ์ทดสอบของ New York Physical Fitness Test ผลของการวิจัย

²⁹James J. Mycle and Kda M. Webb, "Why Girls' Sit Out During Physical Education Lessons: An Investigation" Physical Education (Vol. 57 No. 172, November), p. 75-81.

³⁰Irwin Rosentein and Renben B. Frost, "Physical Fitness of Senior High School Boys and Girls Participating in Selected Physical Education Programs in New York State" AAHPER Research Quarterly (Vol. 35 No. 3, October 1964), p. 357-448.

พบว่า

1. นักเรียนในโรงเรียนที่มีโปรแกรมพลศึกษาดี มีสมรรถภาพทางกายดีกว่านักเรียนในโรงเรียนที่มีโปรแกรมพลศึกษาไม่ดี
2. นักเรียนในโรงเรียนที่มีโปรแกรมพลศึกษาดี ร่างกายมีความแข็งแรงดี ทรวดทรงดี การทรงตัวดี มีความเร็วและความคล่องแคล่วองไว และความอดทนดีกว่า
3. ความแม่นยำและความคล่องแคล่วองไวของนักเรียนชาย และการมีทรวดทรงดีและความเร็วดีของนักเรียนหญิง ก็มีโดยขึ้นกับโปรแกรมพลศึกษาที่ดี
4. นักเรียนที่มีส่วนร่วมในการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน มีแนวโน้มที่จะทำให้คะแนนทดสอบสมรรถภาพทางกายดีกว่านักเรียนที่มีได้เข้าร่วมในการแข่งขันกีฬา

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของครูพลานามัย ในการใช้หลักสูตรหมวดวิชาพลานามัย ประโยชน์ขมศึกษาตอนปลาย ฉบับปี พ.ศ. 2518 ของโรงเรียนรัฐบาลในเขตการศึกษา 7

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของครูพลานามัยในการใช้หลักสูตรหมวดวิชาพลานามัย ประโยชน์ขมศึกษาตอนปลาย ฉบับปี พ.ศ. 2518 ของโรงเรียนรัฐบาลในเขตการศึกษา 7 โดยมีขอบเขตของปัญหาดังนี้

1. จุดประสงค์ของหลักสูตรฯ
2. เนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ฯ
3. อุปกรณ์การสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก
4. การวัดและประเมินผลที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ฯ

002073

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของครูพลานามัย ในการใช้หลักสูตรหมวดวิชาพลานามัย ฉบับปี พ.ศ. 2518 เพื่อผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนและครูพลานามัยจะได้ปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น
2. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะได้นำไปปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
3. เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าวิจัยต่อไป

ขอตกลง เบื้องต้น

ผู้วิจัยถือว่าผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ครูพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของ เขตการศึกษา 7 ให้คำตอบที่เชื่อถือได้และตรงกับความเป็นจริง

คำจำกัดความ

ครูพลานามัย

หมายถึง ครูผู้ทำหน้าที่สอนวิชาพลศึกษาและ วิชาสุขศึกษา

หลักสูตรหมวดวิชาพลานามัย

หมายถึง หลักสูตรหมวดวิชาพลานามัยที่กำหนด ให้สอนทั้งวิชาพลศึกษาและสุขศึกษาในระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับปี พ.ศ. 2518

โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

หมายถึง โรงเรียนรัฐบาลสังกัดกรมสามัญศึกษา จัดสอนถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษา ปีที่ 4 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 5)

เขตการศึกษา 7 หมายถึง การแบ่งเขตการศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วยจังหวัด 8 จังหวัด คือ จังหวัด พิษณุโลก จังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดอุตรดิตถ์ จังหวัด พิจิตร จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดสุโขทัย จังหวัด ตาก และจังหวัดเพชรบูรณ์

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย